

Subsidieregeling Verduurzaming verenigingen van eigenaars - integraal afwegingskader

1. Wat is de aanleiding?

In het Coalitieakkoord 2021 kondigde het kabinet een langjarig Nationaal isolatieprogramma aan met commitment en middelen tot ten minste 2030. Daarbij gaf het kabinet aan dat isoleren sneller, slimmer en socialer moest dan voorheen. In de Kamerbrief uit 2021 over de hoofdlijnen van het Nationaal Isolatieprogramma werd toegezegd dat de Subsidieregeling energiebesparing eigen huis (hierna: SEEH) laagdrempeliger en toegankelijker zou worden gemaakt. In het Nationaal Isolatieprogramma en het Programma versnelling verduurzaming gebouwde omgeving zijn deze voorstellen bevestigd en concreet uitgewerkt. De belangrijkste aanpassingen die worden voorgesteld zijn de volgende:

- Het openstellen van de subsidie voor één isolatiemaatregel, met een hoger percentage subsidie voor twee of meer maatregelen als stimulans om meerdere maatregelen tegelijk te nemen;
- Eén regeling voor verenigingen, voor het bijna volledig verduurzamen van het hele gebouw. Om dit te realiseren wordt het mogelijk gemaakt om niet alleen voor isolatiemaatregelen, aanvullende energiebesparende maatregelen en advies maar ook voor duurzame warmtetechnieken subsidie aan te vragen.

De Subsidieregeling verduurzaming verenigingen van eigenaars (hierna: SVVE) komt voort uit de SEEH en de Investeringssubsidie Duurzame Energie (hierna: ISDE) en is uitsluitend bestemd voor al dan niet gemengde VvE's, woonverenigingen en wooncoöperaties (hierna: verenigingen) die hun gebouw of gebouwen willen verduurzamen. De SVVE is opgericht om de aanvraag van subsidie door verenigingen voor verduurzamingsmaatregelen en advies te vereenvoudigen. Door de grote hoeveelheid aanpassingen en door de toevoegingen uit de ISDE, is gekozen voor een nieuwe regeling in plaats van het wijzigen van de SEEH.

2. Wie zijn betrokken?

Betrokkenen zijn verenigingen (het bestuur en de leden); adviseurs (die verenigingen adviseren en/of begeleiden om het gebouw op een toekomstbestendige wijze te verduurzamen en/of adviseren over één of meer laadpunten op de eigen parkeergelegenheid); de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO, die de SVVE uitvoert in opdracht van het ministerie van BZK) en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W, dat het bedrag voor de subsidie voor laadpunten beschikbaar stelt).

3. Wat is het probleem?

De verduurzaming van de gebouwde omgeving gaat nog niet snel genoeg om de gestelde CO₂-besparing uit het Klimaatakkoord tijdig te behalen. Daarom wordt naar onder andere het verbeteren van de subsidieregelingen gekeken. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: BZK) heeft van verschillende gemeenten en andere organisaties signalen ontvangen dat de huidige vormgeving van de SEEH regeling niet optimaal is voor verenigingen, omdat de regeling nu niet voldoende aansluit op de problemen die worden ervaren bij de verduurzaming van verenigingen, zoals de complexe, vaak langdurige besluitvormingsprocessen, de verschillende loketten waar verenigingen gebruik van moeten maken voor het aanvragen van subsidie en (bouw)technische uitdagingen in de voorbereidings- en uitvoeringsfase.

Uit de kamerbrief naar aanleiding van de evaluatie van de SEEH door TNO in 2021 en het advies naar aanleiding van die evaluatie kwam bovendien de behoefte naar voren om langjarige zekerheid van budget voor de subsidie voor verenigingen te hebben. Daarnaast maakten de evaluaties duidelijk dat verenigingen veel behoefte hebben aan ondersteuning. De evaluatie van de SEEH liet ten aanzien van de eisen van de regeling zien dat verenigingen regelmatig tegen technische beperkingen aanlopen waardoor bepaalde maatregelen lastig zijn te realiseren. Ook kwam uit de evaluatie dat verenigingen het prettig vinden als de eis wordt verlaagd naar één maatregel. Tegelijk liet de evaluatie zien dat de eis van minimaal twee isolatiemaatregelen in de SEEH ervoor zorgde dat VvE's die van de subsidie gebruik maakten, meer maatregelen namen dan zij zonder subsidie zouden doen. De aanbeveling uit de evaluatie was een goede balans te vinden tussen de strengheid van de eisen, de toegankelijkheid voor de doelgroep en het beschikbare budget.

4. Wat is het doel?

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat alle woningen en gebouwen in Nederland in 2050 CO₂-arm zijn. Deze duurzame transformatie vraagt ook om investeringen in de verduurzaming van woningen. De SVVE heeft als doel verduurzaming te stimuleren in gebouwen van verenigingen, door subsidie te verstrekken voor:

- a. advisering omtrent energiebesparing, duurzame energie of aansluiting op een warmtenet
- b. investeringen in energiebesparende isolatiemaatregelen
- c. investeringen in duurzame warmtetechnieken
- d. investeringen in een centrale aansluiting op een warmtenet
- e. advisering omtrent het plaatsen van oplaadpunten

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Het publieke belang is het behalen van het Urgenda-doel en de doelstelling van het Europese 'Fit for 55'-pakket. Zonder overheidsingrijpen worden die doelen niet gehaald. Met de voorgenomen regeling zal verduurzaming aantrekkelijker worden voor verenigingen en zullen naar verwachting meer verenigingen de keus maken om te gaan verduurzamen en zo CO₂-uitstoot te besparen.

6. Wat is het beste instrument?

Er is gekozen voor financiële sturing door middel van een subsidieregeling, om verenigingen een financiële prikkel te geven om de woningen en het gebouw van de vereniging te verduurzamen. Uit de evaluatie van de SEEH blijkt dat een subsidie er voor zorgt dat meer mensen maatregelen gaan nemen en dat mensen meer maatregelen gaan nemen als er subsidie beschikbaar is voor twee of meer maatregelen.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De gevolgen voor verenigingen zullen zijn dat ze makkelijker subsidie kunnen aanvragen en de eisen aan de uitvoering van maatregelen zullen laagdrempeliger worden waardoor het eenvoudiger zal worden om de maatregelen met behulp van subsidie uit te voeren. Ook wordt er langjarig budget beschikbaar gesteld waardoor er meer zekerheid is voor verenigingen, wat beter aansluit bij de vaak lange besluitvormingsprocessen van verenigingen. Bedrijven kunnen door deze wijzigingen in versneld tempo isolatie aanbrengen of energiebesparende maatregelen toepassen waarmee het energieverbruik kan worden verminderd. Dit laatste is ook van belang voor het behoud van de koopkracht van mensen met een relatief laag inkomen en hoge energierekening. Voor de kosten van de overheid zullen deze wijzigingen weinig effect hebben, omdat de regeling en ook de uitvoeringsorganisatie al is ingericht. De wijzigingen zelf zullen slechts beperkt effect hebben op de uitvoeringskosten. Tot slot heeft energiebesparing een gunstig effect op de luchtkwaliteit, en het klimaat (klimaat- en milieubeleid).